

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Elementa dialectica ex commentario logico Johannis
Conradi Dannhaueri**

Rapp, Johann Heinrich

Argentorati, 1668

De Secunda Mentis Operatione

urn:nbn:de:bsz:31-102382

SECUNDA MENTIS
DE
SECUNDA MENTIS OPERA-
TIONE.

Quid docet Secunda Mentis operatio?

SECUNDA mentis Operatio docet composi-
tionem & divisionem terminorum sim-
plicium.

Quot membra hic sunt notanda?

QUATUOR: 1. PRINCIPIA. 2. ACCEPTIO.
3. DIVISIO. 4. DISCRETIO VERI A FALSO.

MEMBRUM PRIMUM.

DE
PROPOSITIONUM PRINCIPIIS.

Principia Propositionum quotuplicia sunt?

Duplicia: *vel proxima*, ut Subiectum &
Prædicatum & Copula. *vel remota*, ut no-
men Logicum & verbum Logicum.

Quid est Subiectum?

Subiectum est, quod subicitur, & de quo
aliquid prædicatur; seu quod habet rationem
materiæ; & in scala prædicamentali est ter-
minus inferior.

Quid est Prædicatum?

Prædicatum est, quod prædicatur de alio;
seu quod habet rationem formæ; & in scala
prædicamentali est terminus superior

Quid

Quid est Nomen Logicum?

Nomen Logicum est vox significans ex instituto, finita, ac sine tempore, cujus nulla pars (materialis) significat separatim id, quod tota vox significat, quæque adjuncto EST aut NON EST efficit orationem, quæ verum vel falsum significat. ut Animal.

Quid est Verbum Logicum?

Verbum Logicum est vox significans ex instituto, finita, cum tempore præsentis, & modo indicativo, cujus nulla pars (materialis) significat separatim id, quod tota vox significat, & semper eorum, quæ de aliquo dicuntur, est nota. ut Movetur.

Quid sit ex conjunctione nominis Logici & verbi Logici?

Ex conjunctione nominis Logici, & verbi Logici, fit oratio Logica.

Quid est oratio Logica?

Oratio Logica est composita ex nomine & verbo logico utroque, significans verum vel falsum determinate. e.g. Pietas est utilis: Petrus est Apostolus.

Per quid componitur Oratio Logica?

Per copulam, quæ est *VEL Verbalis*, *VEL Conjunctionalis*.

Quid

Copula

SECUNDA MENTIS

Copula Verbalis quotuplex est?

Duplex: PRIMO, *vel est explicita*, quando
 Est *expresse* ponitur. e.g. Homo est loquens;
vel implicita, quando *Est non expresse* po-
 nitur. e.g. homo loquitur. DEINDE, *vel est*
secundi adjecti, quando potest explicari per
 EXISTIT. e.g. homo est. h.e. homo existit. *vel*
tertij adjecti, si prædicatum nude cum subje-
 cto copulatur. e.g. Aristoteles est Homo.

Copula Coniunctionalis quotuplex est.

Copula Coniunctionalis est Triplex: *Vel*
Hypothetica seu conditionalis, *ut* SI, NISI.
Vel Disiunctiva, *ut* AUT, VEL, SIVE, SEU. *Vel*
Copulativa, *ut* ET, ATQUE.

MEMBRUM SECUNDUM.

DE

SUPPOSITIONE: STATU: AM-
PLIATIONE.

Quid est Suppositio?

Suppositio est substitutio vocis pro suo si-
 gnificato. Wann man an statt der Sach-
 selbstsen/die man nicht allzeit kan an der hand
 haben/sich des Worts allein gebraucht.

Quotuplex est Suppositio?

Id sequenti continetur Tabella:

Suppo.

Materialis (σημασιω) cum nomen *Iesus*, ap. capit. aperientium, in nominatione illius. *Arbor*.

vox sumitur pro sua
MATERIA: h. e. pro li-
teris & syllabis. e. g. *Ar-*
bor est tertia declina-
tionis: h. e. hæc vox *Ar-*
bor, non vero illa *Ar-*
bor, quæ in horto plan-
tatur, est tertia decli-
nationis.

Formalis (σημασιω) cū
vox sumitur pro sua
FORMA: h. e. pro ipsa
significatione. e. g. *Ar-*
bor est viridis: h. e. illa
ipsa res, quæ Arbor vo-
catur, & in horto plan-
tatur; est viridis: Estque

VEL

Simplex, quando vox ex-
plicatur copulative:
ex. gr. Elementa sunt
quatuor. h. e. Et ignis,
& aer, & aqua, & terra,
sunt quatuor. Sic:
Homo est Species. h. e.
Et hic, & iste, & ille
homo, & omnes ho-
mines simul sumpti,
sunt species. *Germanicè*
explicatur: *Alle*
miteinander.

Personalis, cum descen-
do vel ad personas
proprie sic dictas; vel
ad supposita: Estque
VEL

Distributiva,
cum prædi-
catū distri-
buitur: id
quod fit VEL

Completo, cum descendo
ad singula (individua)
generum: h. e. cum præ-
dicatum competit om-
nibus subjecti indi-
viduis singulatim &
seorsim. e. g. Homo est
animal, h. e. & hic, &
iste, & ille homo; in
individuo sumptus, est
animal. *Germanicè*
explicatur: *Ein jeder*
insonderheit.

Incompleto, cum descen-
do ad genera singulo-
rum: h. e. cum prædi-
catum competit tan-
tum certis generibus
vel speciebus. e. g. Om-
ne animal fuit in
arca Noë. Omnis na-
tio fuit Hierosoly-
mis, tempore effusio-
nis visibilis Spiritus
Sancti. *Germanicè* ex-
plicatur: *Alleley*.

Confusa, cum Subjectum explicatur cō-
fuso, seu indeterminate; seu vage, seu
disiunctive. e. g. Aliqua auris requiritur
ad audiendum: *scil.* vel dextra, vel sini-
stra. Opus est mihi pileo: *sc.* hoc vel isto.

Determinata, cum prædicatum compe-
tit uni rei in individuo. e. g. Hic homo
est doctus. Filius Mariæ est Christus. Pe-
trus est Apostolus.

Suppositio

Propria, est acceptio
vocis in sua propria
significatione. e. g.
Homo est risibilis.
Estque VEL

Impropria seu Tropica
est acceptio vocis in
impropria seu tropica
significatione.
e. g. Prata rident. He-
rodes est vulpes.

andō
uens;
c po-
vel est
ri per
it. vel
subje-
o.

ex: Vel
NISL
EU. Vel

M.

A M-

o suo si-
r Sach
er hand
cht.

Suppo-

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

I. Si
In
II. S
Fo
III. S
Pe
IV. S
cu
qu
V. A

*Recita Canones quosdam ad utilissimam hanc
Doctrinam de Suppositione pertinentes?*

- I. Si Suppositio Propria confunditur cum Improperia, oriuntur quatuor Termini. *e.g.*
Vulpes (proprie) est quadrupes.
 Herodes est *Vulpes (Improperie)* E.
 Herodes est quadrupes.
- II. Si Suppositio Materialis confunditur cum Formali, oriuntur quatuor Termini. *e.g.*
Homo (materialiter) est tertiæ declinationis.
 Susanna est *Homo (formaliter)* E.
 Susanna est tertiæ declinationis.
- III. Si Suppositio Simplex confunditur cum Personali, oriuntur quatuor Termini. *e.g.*
Planeta (simpliciter) sunt septem.
 Sol est *Planeta (personaliter)* E.
 Sol est septem.
- IV. Si distributio Incompleta confunditur cum Completa aut Determinata, oriuntur quatuor Termini. *e.g.*
 Omne *Animal (incomplete)* fuit in arca Noæ.
 Hic tuus Canis est *animal (determinate.)* E.
 Hic tuus Canis fuit in Arca Noæ.
- V. A Suppositione Confusa ad Determinatam

tam N.V.C. e.g. Opus est mihi libro. Ergo
So muß es eben ein neu Buch seyn?

VI. In Distributiva negativa, Subjectum & Prædicatum distributive accipiuntur. e.g. Nullus equus est homo. *h.e.* neque hic equus est hic homo; neque iste equus est iste homo; neque ille equus est ille homo.

VII. In Distributiva affirmativa, Subjectum distributive, Prædicatum vero confuse ponitur. e.g. Omnis homo est animal. *h.e.* & hic, & iste, & ille homo, est vel hoc, vel istud, vel illud animal: Non vero & hoc, & istud, & illud animal.

VIII. In Indefinita, quæ est in materia necessaria, si est affirmativa, Subjectum distributive, Prædicatum confuse sumitur. e.g. Homo est animal. *h.e.* Et hic, & iste, & ille Homo, est vel hoc, vel istud, vel illud animal: Si est negativa, Subjectum & Prædicatum distributive accipitur. In materia autem contingenti, Subjectum & Prædicatum confuse explicatur. e.g. Homo est præditus divitiis. *h.e.* vel hic, vel iste, vel ille homo, est præditus vel his, vel istis, vel illis divitiis.

IX. In Determinata, Subjectum semper ponitur determinate; Prædicatum vero accipitur

pr
lu
iste
e.g.
(L
X. T
à p
pra
cta

Sta
eo ter
quitur

Am
plicatu
ta Amp
Subjcc
coeci,
debunt
di, jam
dient.

DIVI

pitur *vel* confuse: *e.g.* Petrus est Aposto-
lus. *h.e.* Hic homo (*Petrus*) est vel hic, vel
iste, vel ille Apostolus: *vel* determinate:
e.g. Leopoldus est Imperator. *h.e.* Hic homo
(*Leopoldus*) est hic Imperator.

- X. Talia sunt subjecta, qualia permittuntur
à prædicatis: *h.e.* In quo sensu accipiuntur
prædicata, in eo etiam accipiuntur subje-
cta.

Quid est Status vocis?

Status vocis est, quando vox explicatur in
eo tempore, in quo ponitur. *e.g.* Homo lo-
quitur. *h.e.* Homo jam existens loquitur. *Vice Versa*

Quid est Ampliatio vocis?

Ampliatio vocis est, quando vox non ex-
plicatur in eo tempore, in quo ponitur. No-
ta Ampliationis est, si Prædicatum contradicit
Subjecto. *e.g.* cœci vident. *h.e.* qui fuerunt
cœci, jam vident; vel qui jam sunt cœci, vi-
debunt. Surdi audiunt. *h.e.* qui fuerunt sur-
di, jam audiunt; vel qui jam sunt surdi, au-
dient.

MEMBRUM TERTIUM.

DE

DIVISIONE PROPOSITIONUM

C 3

Quod.

Modalis secundaria quotuplex?

Quadruplex: Exclusiva, Exceptiva, Limitativa, Comparativa.

Quid est Propositio Exclusiva?

Quæ habet Signum exclusivum *Solus, Tantum, Unicus*. Estque *vel* exclusiva subjecti, quando omnia alia subjecta excluduntur à communicatione prædicati. *e.g.* Solus DEUS est adorandus. *h.e.* DEUS est adorandus; aliud autem ens, præter DEUM, non est adorandum: *vel* exclusiva prædicati, quando omnia alia prædicata in hoc genere excluduntur à communicatione subjecti. *e.g.* Sacramenta Novi Testamenti sunt tantum duo. *h.e.* nullus est alius numerus, qui Sacramentis N. T. competat, quam binarius.

Quid est Propositio Exceptiva?

Præpositio Exceptiva est, quæ habet signum exceptivum *Excipe, Extra, Nisi*. *e.g.* Omne animal, excepto homine, est irrationale: *h.e.* Omne animal, quod non est homo, est irrationale.

Quid est Propositio Limitativa?

Quæ habet signum Limitativum *Quate-^{ap. 2 flor.} nus, Qua, in Quantum*. Estque Limitatio ^{libri cap. viii.} *vel* Reduplicativa, quæ notat causam rei ^{ab initio} & explicatur per ^{non. uel} *QUIA*, *e.g.* Ignis urit quatenus ^{u. s. s. s.} *blinens* ^{et in hoc} *et in hoc* ^{sensu uti} *sensu*

tenus est calidus. *h. e.* ignis urit idè quia est calidus: *vel* Specificativa, quæ notat certam speciem aut partem, & explicatur per pronomen QUI, QUÆ, QUOD. *e. g.* Homo, quatenus capillos habet, est crispus. *h. e.* Homo, qui capillos habet, est crispus.

Quid est propositio Comparativa?

Quæ habet Signum Comparativum *Magis, Minus.* Quo etiam pertinent omnes Comparativi.

Comparatio Logica quotuplex?

Duplex: *Vel* propria, quando tertium comparisonis utriusque competit. *e. g.* Sol est major terra. *h. e.* Magnitudo competit & Soli, & Terræ, licet inæqualiter. *Vel* impropria, quando tertium Comparisonis vel neutri competit. *e. g.* Ebrietas est melior scortatione. *h. e.* Ebrietas est minus mala quam scortatio: vel tantum alterutri. *e. g.* Melius est nubere quam uri. *h. e.* Nubere bonum est; sed uri malum est.

Quid est propositio Composita?

» Propositio Composita est, cujus copula est conjunctio.

Quot partes habet propositio Composita?

Duas: Una vocatur Antecedens seu Prius; Altera Consequens seu Posterius. *e. g.* Si homo est animal, est Sensitivus. Antecedens est, Homo

Hon
Sens

TI
Disju

C
lis SI
dit de
non e

C
Aut
lis est,

C
ET A

Q

Du
tatis,
Ra

Du

Pro
quant

Homo est animal : Consequens est , Homo est
Sensitivus.

Quotuplex est Propositio Composita?

Triplex : Hypothetica seu Conditionalis
Disjunctiva : Copulativa.

Quid est Propositio Conditionalis?

Cujus copula est conjunctio Conditionalis
SI. NISI. e.g. Si discipulus est diligens, evadit doctus. Nisi discipulus fuerit diligens, non evadet doctus.

Quid est Propositio Disjunctiva?

Cujus copula est conjunctio Disjunctiva
AUT. VEL. SIVE. SEU. e.g. Homo aut rationalis est, aut irrationalis.

Quid est Propositio Copulativa?

Cujus copula est Conjunctio Copulativa
ET. ATQUE. Christus & DEUS est, & Homo.

QUANTA?

Quotupliciter consideratur propositio ratione

Quantitatis?

Dupliciter : vel ratione Signorum Quantitatis, vel ratione Terminorum.

Ratione Signorum Quantitatis quotuplex est

Propositio?

Duplex : vel Definita, vel Indefinita.

Quid est Propositio Definita?

Propositio Definita est, quae habet signum
quantitatis.

C S

Quo-

Quotuplex est Propositio Definita?

Duplex: *vel* Universalis, quæ habet Signum universale OMNIS, NULLUS: *vel* Particularis, quæ habet Signum particulare QUIDAM, QUIDAM NON.

Quid est Propositio Indefinita?

Propositio Indefinita est, quæ caret signo quantitatis.

Propositio Indefinita quotuplex?

Duplex: *vel* distributiva, quando prædicatum omni individuo subjecti potest attribui. *e.g.* Homo est rationalis. *h.e.* & hic, & iste, & ille homo est rationalis: *vel* Indistributiva.

Propositio Indistributiva quotuplex?

Triplex: *Primo* Singularis, quando subjectum est Terminus singularis. *e.g.* Petrus est Apostolus. *Deinde* Particularis, quando subjectum supponitur confuse. *ex. gr.* Homo currit. *h.e.* vel hic, vel iste, vel ille homo currit. *Tertio* Neutra, quando subjectum supponitur simpliciter seu copulate. *e.g.* Homo est Species: Elementa sunt quatuor. Et hæc in Argumentatione nullum habet usum.

Ratione Terminorum quotuplex est Propositio?

Duplex: *vel* finita, quæ habet terminos finitos. *e.g.* Homo est animal: *vel* infinita, quæ habet terminos infinitos. Infi-

Infinita quotuplex?

Triplex: est enim *vel* infinita ratione sub-
jecti, ut Non-Equus est Homo: *vel* ratione
prædicati, ut Equus est Non-Homo: *vel* ra-
tione utriusque, ut Non-Equus est non-Ho-
mo.

QUALIS?

Ratione Qualitatis quotuplex est Pro-
positio?

Duplex: *vel* affirmans, *vel* negans,

Quid est Propositio Affirmativa?

Propositio Affirmativa est, quæ componit
Prædicatum cum Subjecto. e.g. Homo est ani-
mal.

Quid est Propositio Negans?

Propositio Negativa est, quæ dividit Præ-
dicatum à Subjecto.

Quotuplex est Propositio Negans?

Duplex: *vel* actualis, quando negatio ex-
presse ponitur. e.g. Nullus Homo est irratio-
nalis. Arbor non est Homo: *vel* virtualis,
quando negatio in verbo latet. e.g. *Impossibi-*
le est hominem esse lapidem. *Solus DEUS*
est adorandus.

Quid judicandum de istis propositionibus, quæ Negatio-
nem NON additam habent signo Vniversali
affirmanti?

Si nexus prædicati cum subjecto negatur
(h.e.

(*h.e.* si prædicatum nulli individuo subjecti competit) tales propositiones sunt universales negantes. *e.g.* NON OMNIS homo est bestia. *h.e.* NULLUS homo est bestia: NON TOTA America fuit olim nota. *h.e.* NULLA America fuit olim nota. NON OMNIS caro justificatur ex lege. *h.e.* NULLA caro justificatur ex lege. Si verò tantum universalitas Subjecti negatur, tales propositiones fiunt biparticulares. *h.e.* debent explicari per duas propositiones particulares. *e.g.* NON OMNIS homo est dives. *h.e.* quidam homo est dives, quidam homo non est dives. NON TOTUS orbis paruit Alexandro. *h.e.* quædam pars orbis paruit Alexandro, quædam pars verò non paruit.

MEMBRUM QUARTUM.

DE

DISCRETIONE VERI à FALSO.

Quodnam est Quartum Membrum in secunda Mentis operatione considerandum?

Est Discretio veri à falso: quo pertinent duo: I. Oppositio propositionum. II. Consequentia.

DE OPPOSITIONE.

Quid est Oppositio propositionum?

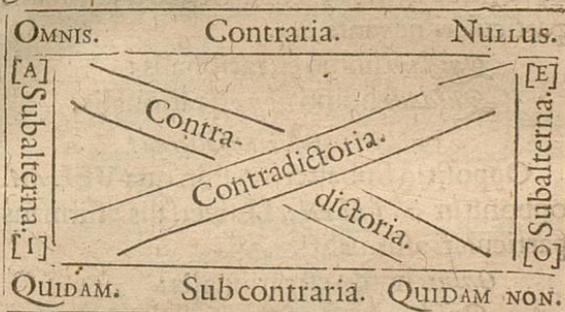
Oppositio propositionum est Affirmatio & Negatio, secundum idem, ad idem, eodem respectu, eodem tempore & loco.

De veritate & falsitate, cont. d. sic fut. & c. *Quatuor*

Omnes sunt vocati.
Multi sunt vocati.

Quotuplex est Oppositio Propositionum?

Oppositio Propositionum est quadruplex:
 Contradictoria : Contraria : Subcontraria :
 Subalterna : quarum definitiones sequens fi-
 gura exhibet:

Quid est Oppositio Contradictoria?

Oppositio Contradictoria est, in qua *VEL*
 $\tau^o A.$ opponitur $\tau^o O.$ id est: Universalis affir-
 mans particulari neganti. e.g.

Omnis homo est rationalis :

Quidam homo non est rationalis : &
 contra.

VEL in qua $\tau^o E.$ opponitur $\tau^o I.$ id est: Uni-
 versalis negans particulari affirmanti. e.g.

Nullus homo est rationalis :

Quidam homo est rationalis : & contra.

Quid est Oppositio Contraria?

Oppositio Contraria est, in qua $\tau^o A.$ oppo-
 nitur $\tau^o E.$ id est: Universalis affirmans uni-
 versali neganti. e.g.

Omnis homo est rationalis:

Nullus homo est rationalis: & contra.

Quid est Oppositio Subcontraria?

Oppositio Subcontraria est, in qua $\bar{I}$:
opponitur $\bar{O}$. *id est*: Particularis affirmans
particulari neganti. e. g.

Quidam homo est rationalis:

Quidam homo non est rationalis.

Quid est Oppositio Subalterna?

Oppositio Subalterna est, in qua VEL $\bar{A}$:
opponitur $\bar{I}$. *id est*: Universalis affirmans
particulari affirmanti. e. g.

Omnis homo est rationalis:

Quidam homo est rationalis: & contra.

VEL in qua $\bar{E}$. opponitur $\bar{O}$. *id est*: Uni-
versalis negans particulari neganti. e. g.

Nullus homo est rationalis:

Quidam homo non est rationalis. &
contra.

Quomodo Contradicendum est in propositione

Modali & Composita?

VEL Modus negandus est. e. g.

Necesse est hominem esse rationalem:

Non necesse est hominem esse rationa-
lem. Sic

Solus DEUS est adorandus:

Non solus DEUS est adorandus.

VEL

VEL
e. g.

In ex
ctio,

C
ex ali
gitur
D
conf
dent

fitiv
Vel
quer

VEL Signum Coniunctionale negandum est.

e.g. Si homo est animal, est sensitivus:

Non si homo est animal, est sensitivus.

Christus & DEUS est, & Homo:

Christus *non* & DEUS est, & Homo.

In exceptiva propositione habet se contradictio, ut in simplici. *e.g.*

Nulla virgo, præter Mariam, est mater:

Quedã virgo, præter Mariam, est mater.

Omne animal, præter hominem, est irrationale:

Quoddam animal, præter hominem, non est irrationale.

DE CONSEQUENTIA.

Quid est Consequentia?

Consequentia est Oratio, in qua aliquid ex aliquo, per notam illativam ERGO colligitur.

Quotuplex est Consequentia?

Duplex: *Vel Bona*, in qua contradictorium consequentis non potest stare cum antecedente. *e.g.*

Homo est Animal. E.

Homo est sensitivus: Nam non esse sensitivum, & tamen esse animal, repugnat.

Vel Vitiosa, in qua contradictorium consequentis potest stare cum antecedente. *e.g.*

Hic Homo est pulcher. E.

D

Hic

VEL

Hic Homo est Adulter : Nam potest
quis esse non adulter , & tamen esse pulcher .

*Habesne aliam Consequentiae Divi-
sionem?*

Habeo. Nam Consequentia *alià est Forma-
lis*, quando Syllogismus in forma bonus est,
& dicitur habere necessitatem Consequen-
tia. *e.g.*

Omnis Asinus volat

Omnis Arbor est Asinus E.

Omnis Arbor volat.

Alia vero Materialis, cum Syllogismus in
materia verus est, & dicitur habere necessita-
tem Consequentis. *e.g.*

Ananias mentitus est DEO

Ananias mentitus est SPIRITUI S. E.

SPIRITUS S. est DEUS.

Da tertiam Consequentiae Divisionem?

Tertio: Consequentia *Vel est Argumenta-
tiva*, in qua plures sunt termini quam duo.
e.g. Syllogismus. Enthymema. Inductio. Ex-
emplum. *Vel non-Argumentativa*, in qua duo
tantum sunt termini.

*Quot sunt Species Consequentiae non-Argumen-
tative?*

Quinque: 1. *Æquipollentia*. 2. *Consecu-
tio inter propositiones finitas & infinitas*. 3.
Consequentia conversionis terminorum. 4.

Con-

Consequentia ab EST tertii adjecti, ad EST secundi adjecti. 5. Consequentia à conjunctis ad divisa.

Quid est Equipollentia?

Equipollentia (formalis) est duarum enuntiationum oppositarum ad eundem sensum revocatio, per negationem NON, comprehenditurque isto versiculo:

PRAE contradic: *POST* contra: *PRAE-POSQVE* subalter:

Declara id Exemplis?

I. In Oppositione contradictoria adverbium negandi NON debet *PRAE* poni signo quantitatis. e.g.

OMNIS homo est rationalis. E.

NON QUIDAM homo *NON* est rationalis. & *contra.*

ET

QUIDAM homo *NON* est rationalis. E.

NON OMNIS homo est rationalis. &

contra   SIC

NULLUS homo est rationalis. E.

NON QUIDAM homo est rationalis. &

contra: ET

QUIDAM homo est rationalis. E.

NONNULLUS homo est rationalis. &

contra.

II. In Oppositione contraria adverbium negandi NON debet *POST* poni signo quantitatis. e.g.   D 2   *OMNIS*

SECUNDA MENTIS

OMNIS homo est rationalis. E.

NULLUS NON homo est rationalis. &
contra. SIC

NULLUS homo est rationalis. E.

OMNIS NON homo est rationalis. &
contra.

III. In Oppositione subalterna adverbium negandi NON debet & PRÆponi & POSTponi signo quantitatis. e.g.

OMNIS homo est rationalis. E.

NON QUIDAM NON homo est rationalis. ET

QUIDAM homo est rationalis. E.

NON OMNIS NON homo est rationalis. & contra.

SIC

NULLUS homo est rationalis. E.

NON QUIDAM NON homo NON est rationalis. & contra.

ET

QUIDAM homo NON est rationalis. E.

NON NULLUS NON homo est rationalis. & contra.

Hinc versus.

Non omnis, quidam non : Omnis non, quasi nullus :

Non nullus, quidam : Sed nullus non, valet omnis : Non

Non aliquis, nullus: non quidam non, *valet*
omnis:

Non alter, neuter: Neuter non, *praestat* uterq;

*Quinam Canones de consecutione inter propositiones
finitas & infinitas sunt notandi?*

Tres: *Primus*: A propositione affirmante
infinita de praedicatione V. C. ad negantem fini-
tam. e. g. Homo est non doctus. E. Homo non
est doctus: *Et contra*, A propositione negante
finita V. C. ad affirmantem infinitam de praed-
icatione. e. g. Homo non est doctus. E. Homo est
non doctus.

Secundus: A propositione affirmante fini-
ta V. C. ad negantem infinitam de praedicatione.
e. g. Homo est doctus. E. Homo non est non
doctus: *Et contra*, A propositione negante in-
finita de praedicatione V. C. ad affirmantem fini-
tam. e. g. Homo non est non doctus. E. Homo
est doctus.

Tertius: A propositione privativa V. C. ad
infinitam de praedicatione. e. g. Hic homo est coe-
cus. E. hic homo est non videns: *Sed non con-*
tra: Hic lapis est non videns. E. hic lapis est
coecus.

*Quid est consequentia Conversionis
Terminorum?*

Consequentia Conversionis Terminorum

D 3

est

est mutatio Subjecti in locum Prædicati: & contra. Estque triplex. 1. Simplex. 2. per Accidens, 3. per Contra-seu Transpositionem: & continetur hoc versu:

¹ EccE tibi *simp*: | ² ArmigErOs *acc*: | ³ ArmA bOnO *contr*.

Ubi notandum, quod in conversione per Transpositionem ex terminis finitis faciendi sunt termini infiniti.

Exempla pete è Logica tua p.107. & 108.

*Quando valet Consequentia ab EST tertii adjecti,
ad EST secundi adjecti?*

Quando τὸ EST ponitur *κατακλινω̄ς*, & idem significat quod EXISTIT. e.g. Discipulus est discens. E. Discipulus est, h.e. Existit: Quod si verò τὸ EST ponitur *αυτοακλινω̄ς*, h.e. Si τὸ EST nude Prædicatum copulat cum Subjecto, tunc N.V.C. e.g. Aristoteles est homo. *Non sequitur*: Ergo Aristoteles est sive existit.

*Da Exemplum Consequentie à conjunctis ad divisa
& contra?*

Augustinus est homo doctus. E. Augustinus est homo & doctus. *Et contra*: Augustinus est homo & doctus. E. Augustinus est homo doctus.

TER